
Kartlegging av naturtyper langs Lindåna

Sirdal kommune

Miljøfaglig Utredning, notat 2022–N54

Dato: 12.12.2022

Notat 2022-N54

<p>Utførende institusjon: Miljøfaglig Utredning AS</p> <p>www.mfu.no</p>	<p>Prosjektansvarlig: Ulrike Hanssen</p> <p>Prosjektmedarbeider(e): -</p>
<p>Oppdragsgiver: Sirdal kommune</p>	<p>Kontaktperson hos oppdragsgiver: Sven Sandvik</p>
<p>Referanse: Hanssen, U. 2022. Kartlegging av naturtyper langs Lindåna. Miljøfaglig Utredning notat 2022-N54, ISBN 978-82-345-0348-1.</p>	
<p>Referat:</p> <p>Sirdal kommune ønsket å få kunnskap om naturtypene langs Lindåna øst for Viraksveien. MFU har fått i oppdrag å foreta en heldekkende basiskartlegging, der både NiN 2.2 (Natur i Norge), Miljødirektoratet sin kartleggingsinstruks for naturtyper (2022a) og nasjonale rødlistene for naturtyper og arter samt nasjonal fremmedartsliste ble brukt som grunnlag.</p> <p>Det er gjennomgående snakk om fattig til svakt intermediær vegetasjon, og skogen på begge sider til elva består av blåbærskog. Det er innslag av granplantefelt i sentrale og østre deler. I østre del ble det registrert 5 lokaliteter etter Miljødirektoratets instruks som er fordelt på fossepåvirket berg (2), gammel fattig edelløvskog (2) og hul eik. Av rødlistede arter forekommer lind (NT) sparsomt lengst øst og blanknål (NT) i nedre deler.</p> <p>Potensialet til flere rødlistede arter blant vedboende sopp og moser vurderes til lavt – moderat.</p>	

Forsidefoto: Lindåna i vestre del mot vest. Skogen langs elveløpet ned til Sirdalsvannet er preget av fattig og svakt intermediær vegetasjon. Foto: Ulrike Hanssen

Innhold

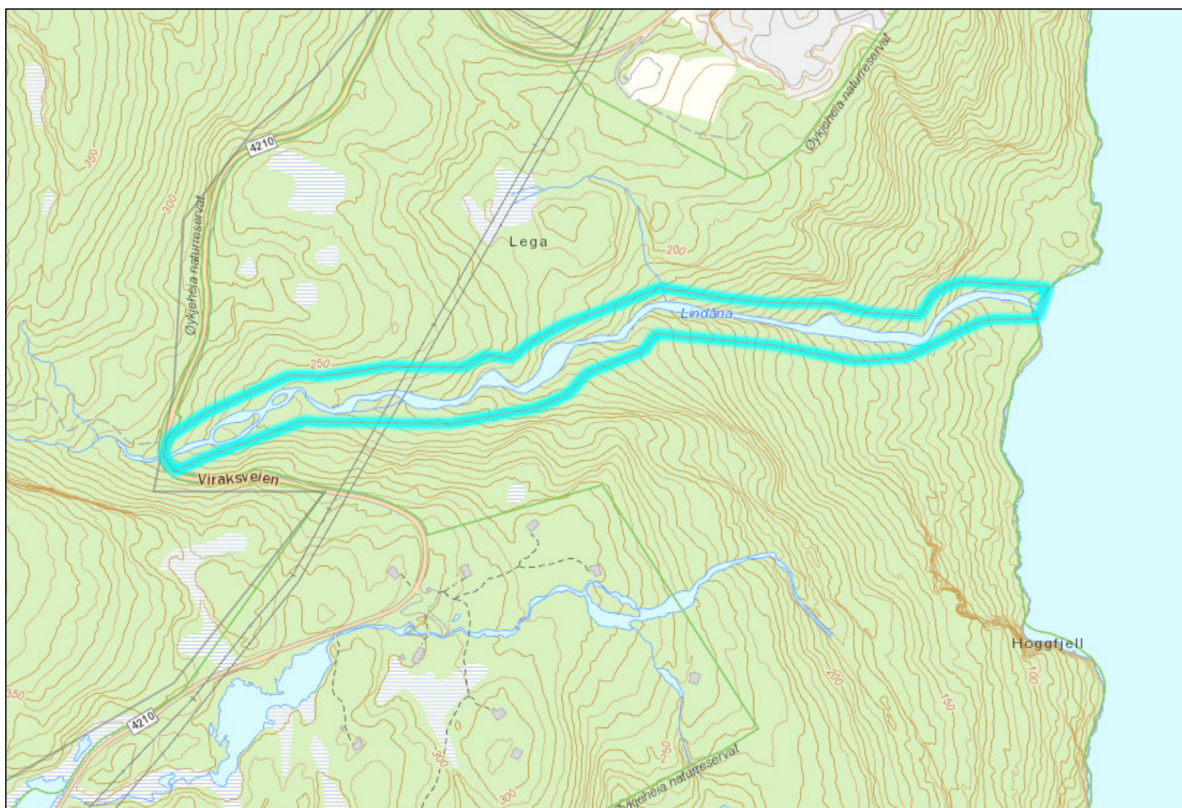
1	INNLEDNING	4
2	KARTLEGGINGSOMRÅDE	5
3	METODE	6
4	NATURMANGFOLDET	7
4.1	NATURTYPER	7
4.2	ARTSMANGFOLD	16
5	KILDER	18

1 Innledning

Miljøfaglig Utredning AS har fått oppdrag av Sirdal kommune å gjennomføre en basiskartlegging av naturtyper langs Lindåna etter gjeldende metodikk NiN 2.2. i 2022.

2 Kartleggingsområde

Kartleggingsområdet strekker seg langs elva Lindåna øst for Viraksveien og ned til utløpet i Sirdalsvannet. Det er snakk om en strekning på rundt 1000 meter med omtrent 220 meter høydeforskjell. Begge sidene av elva er undersøkt i en bredde på mellom 15 og 35 meter.

Figur 1 Det aktuelle kartleggingsområdet er merket av med blå linje. Skjerm bilde fra NiNApp, 09.12.2022.

3 Metode

All data for undersøkelsen er registrert på iPad, der applikasjonene NiNapp er brukt for registrering av naturtyper, og Arter-app for registrering av arter. Av datatekniske årsaker er det nødvendig å kombinere basiskartlegging med kartlegging etter Miljødirektoratets instruks for å få en heldekkende kartlegging av naturtyper. Det ble derfor kartlagt i to forskjellige kartlag, der i tillegg til NiN-kartleggingsenheter i målestokk 1:5000, naturtyper etter Miljødirektoratets instruks også er fanget opp. Det er tatt bilder for hver naturtype-polygon. Samtidig er det lagt vekt på å registrere interessante arter som habitatspesifikke arter, rødlistede arter og fremmede arter. Alle artsfunn knyttet til prosjektet er publisert på Artskart via Artobservasjoner.no.

Området ble undersøkt 27.08.2022 under gode værforhold. På forhånd ble det sjekket Artskart (Artsdatabanken 2022) og Naturbase (Miljødirektoratet 2022c) etter eksisterende data. Det lå på forhånd ingen direkte relevante funn på Artskart innenfor kartleggingsområdet. Det var heller ingen relevante registreringer på Naturbase innenfor kartleggingsområdet, men det ligger en Naturbase-lokalitet med gammel boreal løvskog (BN00038944 Lindåni, lokalt viktig) tett ved i sørøst, og en lokalitet med rik edelløvskog (BN00038892 Lindåni, viktig) i nordøst (Miljødirektoratet. 2022c).

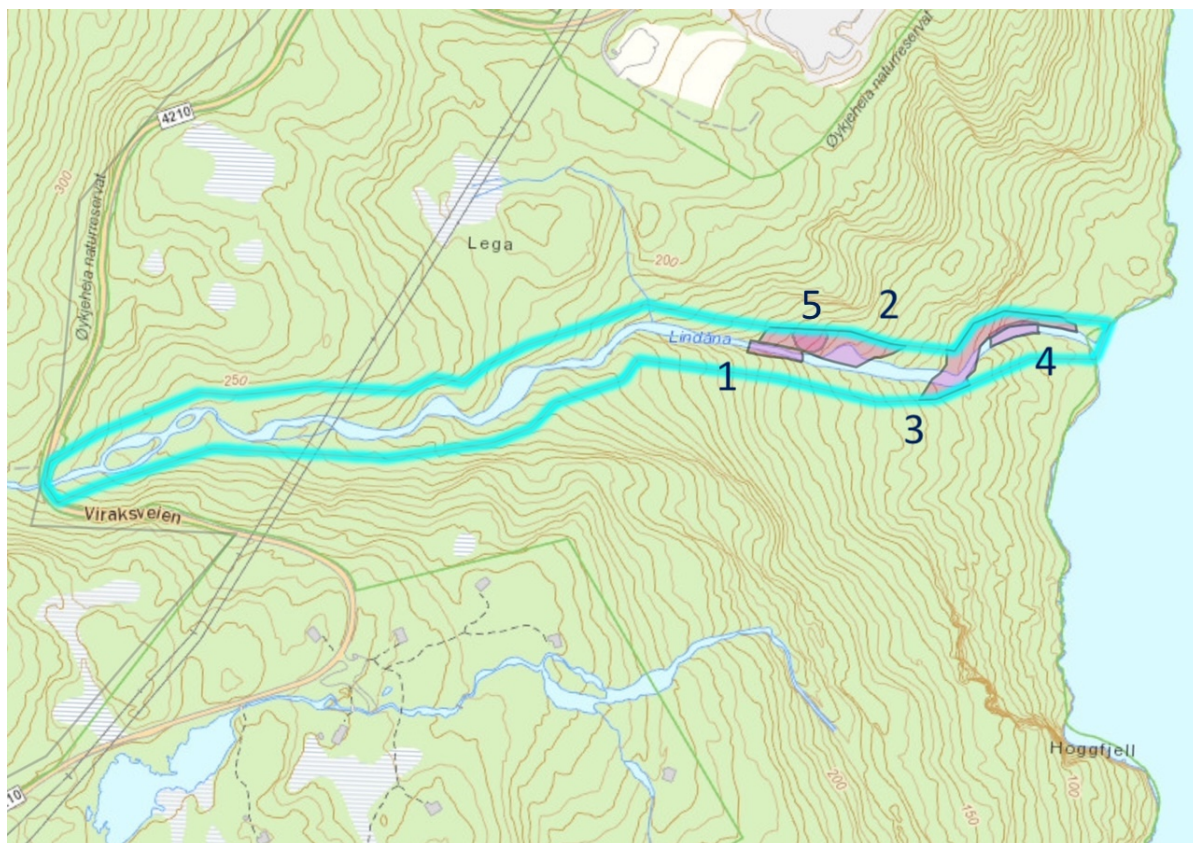
*Figur 2 Bildet viser elveløpet bare noen få hundre meter øst for Viraksveien og er tatt mot nordvest.
Foto: Ulrike Hanssen*

4 Naturmangfoldet

4.1 Naturtyper

Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks

Det ble registrert 5 naturtyper etter MD instruks i nedre deler av elva. Disse omfatter fossepåvirket berg (2), gammel fattig edelløvskog (2) og hul eik (1).

Figur 3 Kartutsnitt med 5 lokaliteter som er avgrenset etter Miljødirektoratets instruks (skjermbilde NiNapp, bearbeidet).

Lokalitetene med tilhørende beskrivelser er presentert nedenfor.

Lokalitet 1: Nedre Lindåna 1

A2 Fossepåvirket berg

Tilstand: Tilstanden er vurdert til dårlig på grunn av at det er omfattende reguleringsintensitet. Det er ingen spor etter slitasje og ingen menneskeskapte objekter eller arealbrukskategorier.

Naturmangfold: Naturmangfold vurderes til lite basert på at lokaliteten har liten størrelse (under 2000 m²) og bare 1 sone/ utforming. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, lav eller sopp ble registrert, og ingen rødlistearter i disse artsgruppene er kjent fra før.

Lokalitetsvurdering: Lav kvalitet

Figur 4 Nedre Lindåna 1, fossepåvirket berg. Her smalner elveløpet til, og vannet stuper ned i en liten kløft. Foto: Ulrike Hanssen

Lokalitet 2: Nedre Lindåna 2

C22 Gammel fattig edelløvskog

Tilstand: Tilstanden er vurdert til god på grunn av at det er ingen registrerte spor etter tunge kjøretøy og at det ikke ble observert gran. Fremmede arter ble ikke observert. Eik er vanligste treslag.

Naturmangfold: Naturmangfold vurderes til moderat basert på at det er moderat med store trær (2-4 per daa). Tettheten av trær med spesielt livsmedium er lav (0-1 per daa). Forekomst av liggende død ved (læger) er lavt (1-2 per daa). Ingen rødlistearter av karplanter, moser, lav eller sopp ble registrert, og ingen rødlistearter i disse artsgruppene er kjent fra før. Lokaliteten har liten størrelse (under 5000 m²), og skogen er ikke i bruk til beite.

Lokalitetsvurdering: Høy kvalitet

Figur 5 Nedre Lindåna 2, gammel fattig edelløvskog. Moseklede greiner viser til nokså stor luftfuktighet. Foto: Ulrike Hanssen

Lokalitet 3: Nedre Lindåna 3

C22 Gammel fattig edelløvskog

Tilstand: Tilstanden er vurdert til god på grunn av at det er ingen registrerte spor etter tunge kjøretøy og kun lite innslag av gran. Fremmede arter ble ikke observert. Eik er vanligste treslag.

Naturmangfold: Naturmangfold vurderes til moderat basert på at det er moderat med store trær (2-4 per daa). Det finnes ingen trær med spesielt livsmedium. Forekomst av liggende død ved (læger) er lavt (1-2 per daa). Antall rødlistede arter innen artsgruppene karplanter, moser, lav og sopp er lavt (lind (NT)). Ingen rødlistearter i disse artsgruppene er kjent fra før. Lokaliteten har liten størrelse (under 5000 m²) og skogen er ikke i bruk.

Lokalitetsvurdering: Høy kvalitet

Figur 6 Nedre Lindåna 3, gammel fattig edelløvskog. Her vises en liten elveslette med gamle på grov blokkmark i nordre deler av lokaliteten mot nordøst. Foto: Ulrike Hanssen

Lokalitet 4: Nedre Lindåna 4

A2 Fossepåvirket berg

Tilstand: Tilstanden er vurdert til dårlig på grunn av at det er omfattende reguleringsintensitet. Det er ingen spor etter slitasje og ingen menneskeskapte objekter eller arealbrukskategorier.

Naturmangfold: Naturmangfold vurderes til moderat basert på at det er registrert lind (NT) langs kanten i øst. Ingen rødlistearter innen artsgruppene karplanter, moser, lav og sopp er kjent fra før. Lokaliteten har liten størrelse (under 2000 m²) og bare 1 sone/ utforming.

Lokalitetsvurdering: Lav kvalitet

Figur 7 Fossepåvirket berg tett ved utløpet av Lindåna i Sirdalsvannet. Elva deler seg noen steder og danner flere mindre løp. Foto: Ulrike Hanssen

Lokalitet 5: Nedre Lindåna eik

C1 Hul eik

Tilstand: Tilstand er vurdert til moderat basert på at det er moderat dekning av gjenvekstrær (25-50 %). Det er lite busksjikt (0-2,5 %).

Naturmangfold: Naturmangfold er vurdert til god basert på at eika er synlig hult og har grov sprekkebark. Treet har liten omkrets (200-250 cm). Det ble ikke funnet noen rødlistede arter ved feltsjekk og det har ikke blitt funnet noen tidligere.

Lokalitetsvurdering: Svært høy kvalitet

Figur 8 Nedre Lindåna eik, hul eik. Treet er fortsatt i live, men deler er dødt eller i ferd med å dø. Foto: Ulrike Hanssen

Naturtyper etter NiN 2.0

Det er nesten gjennomgående snakk om fattig vegetasjon. Det er treplantasjer (T38-C-1) med gran på begge sider til elva sør for Lega og sør for utløpet av Lindåna i Sirdalsvannet. I tillegg ble det

avgrenset to polygoner med lite tørkeutsatte svært og temmelig kalkfattige nakne berg (T1 -C-1) i de naturtypene som er fanget opp som fossepåvirket berg etter Miljødirektoratets instruks. Resten av skogsarealet består av blåbærskog (T4-C-1).

Sørsiden av Lindåna er dominert av boreale løvtrær, herunder mest bjørk. Her forekommer også innslag av furu og rogn, og noen trær av osp, eik og svartor. Samtidig ble det registrert enkelte unge grantrær som har spredt seg ut fra plantefeltene i området. Skogen er ensjiktet, og det er lite dødved. I sørvest går en gammel ferdselsveg/ skogsveg langs kanten.

Nordvestre deler er så vidt dominert av furu omtrent frem til der den lille bekken øst for Lega renner inn i Lindåna. Likevel utgjør også her boreale løvtrær mellom 25-50 %. I tillegg til bjørk ble det registrert rogn, selje, eik og svartor. Der ble observert noen få læger (2-4 per daa) og enkelte gadd (1-2 per daa).

I nedre deler er det to områder med gammel skog som er dominert av eik (50-75 %) (gammel fattig edelløvskog etter Miljødirektoratets instruks). Her forekommer også en del furu (25-50 %), flere gamle svartor, lokalt enkelte hasselbusker og enkelte lind (NT). Generelt er det lite dødved i form av læger og gadd, men lokalt finnes det en del læger i selve elveløpet og langs kanten, dette spesielt i nedre deler. Nærmest utløpet er det innslag av intermediaær vegetasjon, og det ble observert sporadiske forekomster av høystauder som skogsalat.

I treplantasjen nærmest Sirdalsvannet er det eldre kulturspor (noen steinmurer ned til vannet) og en liten gapahuk i forfall. I vestre deler, på nordsiden til elva, inngår en noe få års gammel hogstflate som nå er tresatt med ungskog i hogstklasse 2.

Figur 9 Lindåna i vestre deler mot sørvest. Foto: Ulrike Hanssen

Figur 10 Elveløpet har en del grov blokkmark, som her i vestre deler. Foto: Ulrike Hanssen

Figur 11 Gammel fattig edelløvskog i østre del mot øst. Foto: Ulrike Hanssen

Figur 12 Gammel fattig edelløvskog nærmest utløpet av Lindåna i Sirdalsvannet. I bakgrunnen ses lokaliteten med fossepåvirket berg. Foto: Ulrike Hanssen

Figur 13 Det er noen murrester i vannkanten i plantasjeskogen. Foto: Ulrike Hanssen

Figur 14 I granplantefelt ved vannkanten er det rester av en gapahuk. Foto: Ulrike Hansen

4.2 Artsmangfold

Røddistede arter

Tett ved utløpet i Sirdalsvannet er det registrert enkeltforekomster av lind (NT). I sentrale deler er det funnet blanknål (NT) på svartor.

Potensialet for flere røddistearter i området er vurdert til lav til moderat. Det er lite potensiale for vedboende sopp i nedre deler til Lindåna, og stedvis i lokalitetene med fossepåvirket berg er det noe potensiale for interessante moser. Samtidig er det snakk om kalkfattig berg, noe som tilsier at artsmangfoldet vurderes til å være nokså begrenset.

Andre interessante arter

Det ble gjort noen funn av lavararter som er knyttet til eldre og gammel skog. Blant annet ble det registrert hvitringnål på furugadder og på én svartorgadd, og vinflekklav ble funnet flere steder på svartor og eik. Det ble gjort enkeltfunn av grynfiltlav og stiftfiltlav. Også orekjuke og slimhorn samt andre ubestemte slimsopper ble registrert. På eikegadd i østre del er det funnet muldreppe.

Fremmede arter

Det ble ikke registrert fremmede arter innenfor undersøkelsesområdet. Men tett ved, i vegkanten av Viraksveien i vest, finnes det registreringer av høstbergknapp (LO) og ugrasklokke (PH) (Artskart.no, eksport 08.12.2022).

Figur 15 Bildet viser vestre lokalitet med fossepåvirket berg. Stabil luftfuktighet tyder på potensiale for fuktighetskrevende moser. Foto: Ulrike Hanssen

Figur 16 Det er noe dødved av middels dimensjoner i østre deler. Foto: Ulrike Hanssen

5 Kilder

Artsdatabanken. 2022. Artskart. Hentet fra <https://artskart.artsdatabanken.no/>. Lastet ned 08.12.2022.

Miljødirektoratet. 2022a. Kartleggingsinstruks. Kartlegging av Naturtyper etter NiN2 i 2020. Veileder M-2209, 372 s.

Miljødirektoratet. 2022c. Naturbase. Hentet fra <http://kart.naturbase.no> 14.08.2022.